

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معاونت پژوهش و فناوری

به نام خدا

مشور اخلاق پژوهش

بیاباری از خداوند سبحان و اعتماد به این که عالم محضر خداست و همواره ناظر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش و پژوهش و نظر به اهمیت جایگاه دانشگاه در اعتدای فرهنگ و تمدن بشری، ما دانشجویان و اعضاء هیات علمی و واحد های دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می گردیم اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تخلفی نکنیم:

- ۱- اصل برائت: التزام به برائت جویی از هرگونه رفتار غیر حرفه ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به مثابه های غیر علمی می آلائند.
- ۲- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از هرگونه جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تجهیزات و منابع در اختیار.
- ۳- اصل ترویج: تعهد به رواج دانش و اشاعه نتایج تحقیقات و انتقال آن به بهکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۴- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب تقد و خودداری از هرگونه حرمت شکنی.
- ۵- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهشگران (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۶- اصل رازداری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد، سازمان ها و کشورهای دیگر و نهاد های مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از هرگونه پنهان سازی حقیقت.
- ۸- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه بهکاران پژوهش.
- ۹- اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشبرد توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش.

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده ادبیات و علوم انسانی – گروه فقه و حقوق

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)
گرایش: فقه و حقوق خصوصی

عنوان:
مالکیت کالاهای قاچاق از منظر فقه و حقوق

استاد راهنما:
دکتر هادی عظیمی گرکانی

پژوهشگر:
سعید ناظرپناهی

تابستان ۱۳۹۶

تقدیم بہ:

آقا و مولایمان حضرت حجہ ابن الحسن العسکری روحی لہ تراب مقدمہ الفداء و نائب برحقشان امام خامنہ ای کہ اگر قابل
باشیم یکی از سربازان لشکر گاہ ولایتشان باشیم، ہمچنین ہمہ شہدای و مدافعان حرم و نیرمدافعان وطن مخصوصاً شہدای نیروی
انتظامی و ارتش و سپاہ کہ در امر مرزبانی و مبارزہ با قاچاق کالا و ارز ہمہ تلاش خود را در جہت حفظ مرزہا و در امان ماندن کشور از
پدیدہ شوم قاچاق نمودہ و جان خود را برای این کشور و ملت فدا نمودہ اند و نیز از سربازان گمنام ولایت کہ ہمہ تلاش خود را در
جہت حفظ و حراست از جمہوری اسلامی ایران، این مملکت امام زمان (عجل اللہ تعالی فرجہ) انجام می دہند.

مشکر و قدردانی:

در اینجا شایسته است از باب (من لم یسکر المخلوق لم یسکر الخالق) از تمامی بزرگان و عزیزان که در مسیر مطالعه و تدوین این پایان نامه مرایاری نمودند مراتب قدردانی و حق شناسی خود را ابراز نمایم:

جناب آقای دکتر مهدی عظیمی استاد و راهنمای بنده که با برخورد برادرانه و صرف وقت گرانمای خود و با دقت و بهره بارانه نظرات راهگشا و نیز جلسات پی در پی، بنده را در تهیه و تدوین این پایان نامه یاری نمودند.

باشکر از آقای دکتر بهرامی پور و آقای دکتر خزائی، مدیران گروه سابق و فعلی که همیشه در همه مراحل بنده را مورد لطف خود قرار داده و با راهنمایی ایشان مراحل تحصیل و پایان نامه را طی نموده ام.

مشکر فراوان از خانواده عزیز و محترم این حقیر که با صبر و شکیبائی و ایجاد فضای مناسب زمینه ساز و حامی بنده در این حرکت شدند.

و همچنین دیگر اساتید، دوستان، آشنایان و عزیزانی که به هر نحوی در تدوین این پایان نامه یاری نمودند.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب سعید ناظرپناهی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۹۳۰۳۱۹۱۱۳ در رشته فقه و حقوق خصوصی که در تاریخ ۹۶/۶/۲۲ از پایان نامه خود تحت عنوان: مالکیت کالاهای قاچاق از منظر فقه و حقوق با کسب نمره ۱۷/۵ و درجه بسیارخوب دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.
- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضاء

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

(فرم ب)

فرم اطلاعات پایان نامه های کارشناسی ارشد

نام واحد دانشگاهی: تهران مرکزی	کد شناسایی پایان نامه: ۱۰۱۲۴۰۷۹۵۲۰۳۳
نام و نام خانوادگی دانشجو: سعید ناظر پناهی شماره دانشجویی: ۹۳۰۳۱۹۱۱۳ تعداد واحد پایان نامه: ۶ تاریخ صدور کد: ۹۶/۳/۲	تاریخ تصویب پروپوزال: ۹۵/۰۴/۲۰ سال و نیمسال اخذ پایان نامه ها: دوم ۹۵-۹۶ نام و نام خانوادگی استاد راهنما: دکتر هادی عظیمی گرکانی نام و نام خانوادگی استاد داور: دکتر علی بهرامی نژاد دکتر پورمنوچهری
تاریخ دفاع از پایان نامه: ۹۶/۰۶/۲۲ رشته تحصیلی: فقه و حقوق خصوصی	نمره پایان نامه به عدد: ۱۷/۵ نمره پایان نامه به حروف: هفده و نیم - بسیار خوب
عنوان پایان نامه کارشناسی ارشد: مالکیت کالاهای قاچاق از منظر فقه و حقوق	
<p>چکیده پایان نامه: (شامل خلاصه، اهداف، روش های اجرا و نتایج بدست آمده):</p> <p>نبود تعریف جامع و مانع از قاچاق کالا در قوانین موضوعه و شفاف نبودن مقررات موجود، موجب شده تا تعیین و تبیین مصادیق مالکیت قاچاق کالا با مشکلاتی مواجه گردد، اما شناسایی و بررسی روند تاریخی، تقنینی این قوانین و جستجو در آراء هیأت عمومی دیوان عالی کشور تا حدودی موجبات رفع ابهامات را فراهم آورد. طبق اصول کلی اعمال مقدماتی از آغاز عملیات اجرایی متمایز و غیرقابل مجازات است. لیکن شدت ضررهای وارده بر دولت از حیث ارتکاب جرایم قاچاق کالاهای انحصاری و ممنوع الصدور از مسائل مهم اجتماعی بوده و رابطه مستقیم با سیاست بازرگانی و پولی کشور دارد و یا میراث ماندگار فرهنگ و تمدن کشور و یا کالایی هست که به لحاظ سود زیاد، لزوم کنترل دولت بر مصرف آن، نادر بودن و یا ضرورت حفاظت از آنها در انحصار دولت است. از نگاه قانونگذار دور نبوده و با وضع قوانین خاص که مصالح و منافع عمومی جامعه، اولین اراده قطعی و جازم مرتکب در ارتکاب قاچاق باشد را قابل تعقیب و مجازات دانسته تا متصدیان مبارزه بتوانند جامعه را به سهولت از دستبرد قاچاقچیان ایمن سازند. به موجب قانون «مرتکب قاچاق کالای موضوع درآمد دولت علاوه بر رد مال یا عین بهای آن، به پرداخت جریمه نقدی تا حداکثر پنج برابر معادل قیمت مال و شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم می گردد.» در مورد قاچاق اشیای ممنوعه یا انحصاری دولت، علاوه بر ضبط مال مرتکبین و پرداخت جریمه آن به حبس تأدیبی از دو ماه الی دو سال محکوم خواهند شد. در مالکیت کالاهای قاچاق بعد از ضبط، ضبط کالای ممنوعه تجاره مجاز است زیرا نمیتوان مالکیتی از آن برای شخص متصور شد و فرقی بین خریدار و فروشنده نیست ولی در بحث ضبط کالای مجاز تجاره ضبط و سلب مالکیت کالاهای مجاز صحیح نیست. اگر کسی بدون علم به اینکه کالا ممنوع است، آن را خریداری کند نه عمل او جرم است و نه ممنوع بودن کالا مانع انتقال مالکیت. از این رو دلایل متعددی می توان اقامه کرد که ضبط کالا از دست مصرف کننده این کالاها و تزییع حقوق مالکانه او توجیه قانونی ندارد. در این پایان نامه سعی شده به چکیده ای از مبحث مالکیت کالای قاچاق از منظر فقه و حقوق بپردازیم.</p> <p>کلمات کلیدی: قاچاق کالا، مالکیت، کالاهای قاچاق، مناطق آزاد تجاری، گمرک، سازمان املاک تملیکی</p>	

توجه: ۱- این فرم باید تاپ شده تحویل داده شود. ۲- چکیده فوق همان چکیده پایان نامه است.

مناسب است

تاریخ و امضا:

نظر استاد راهنما

مناسب نیست

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۲	فصل اول: کلیات تحقیق
۳	۱-۱ بیان مسأله
۵	۲-۱ - اهمیت و ضرورت تحقیق
۶	۳-۱ - سوالات اصلی و فرعی تحقیق
۷	۴-۱ - فرضیه ها
۷	۵-۱ - اهداف تحقیق
۸	۶-۱ - پیشینه تحقیق
۱۳	۸-۱ - ساختار نظری تحقیق
۱۳	۹-۱ - روش تحقیق
۱۴	۹-۱ -۱ - تعریف واژه ها و اصطلاحات
۱۴	۱-۹-۱ - تعریف قاچاق
۱۴	۱-۱-۹-۱ - تعریف لغوی
۱۵	۲-۱-۹-۱ - تعریف اصطلاحی
۱۶	۳-۱-۹-۱ - تعریف اداره حقوقی
۱۶	۴-۱-۹-۱ - تعریف مندرج در ترمینولوژی حقوقی
۱۷	۵-۱-۹-۱ - تعریف مستنبط از قانون
۲۱	۶-۱-۹-۱ - از منظر حمل و نقل و مبداء و مقصد
۲۱	۲-۹-۱ - مالکیت
۲۳	۴-۹-۱ - مناطق آزاد تجاری
۲۵	فصل دوم: ماهیت و اقسام کالاهای قاچاق
۲۶	۱-۲ - مقدمه
۲۷	۲-۲ - ماهیت کالای قاچاق
۲۸	۳-۲ - اقسام قاچاق

۳۵ ۲-۴- جرم قاچاق کالا
۳۶ ۲-۴-۱- شیوه های مهم ارتکاب به جرم قاچاق
۳۸ ۲-۴-۲- مبحث دوم: انواع ورود کالاهای قاچاق به داخل کشور
۴۰ ۲-۴-۳- قاچاق گمرکی
۴۲ ۲-۴-۳-۱- نحوه مقابله با قاچاق گمرکی
۴۲ ۲-۴-۳-۱-۱- مقابله اداری - اجرایی
۴۳ ۲-۴-۳-۱-۲- مقابله قضایی با جرائم قاچاق گمرکی:
۴۵ ۲-۴-۴- ارکان جرم قاچاق کالای ممنوع الصدور
۵۳ ۲-۴-۵- ارکان جرم قاچاق کالای انحصاری
۵۶ فصل سوم: مالکیت کالاهای قاچاق
۵۷ ۳-۱- مقدمه
۵۹ ۳-۲- مالکیت کالاهای قاچاق قبل از ضبط
۶۰ ۳-۳- مالکیت کالاهای قاچاق بعد از ضبط
۶۰ ۳-۳-۱- اول، ضبط کالای ممنوع‌التجاره
۶۱ ۳-۳-۲- دوم، ضبط کالای مجاز‌التجاره
۶۲ ۳-۳-۳- تکلیف کالای مکشوفه
۶۲ ۳-۳-۳-۱- مبحث اول: چگونگی تعیین تکلیف کالاهای قاچاق مکشوفه
۶۳ ۳-۳-۳-۲- مبحث دوم: آثار تعقیب قضایی نسبت به سازمان کاشف
۶۴ ۳-۳-۳-۳- گفتار اول: حق الکشف سازمان کاشف
۶۵ ۳-۳-۳-۳-۲- گفتار دوم: حق الکشف مأموران
۶۶ فصل چهارم: نتیجه گیری و پیشنهادها
۶۷ سوالات تحقیق
۷۷ منابع و مأخذ
۷۸ منابع فارسی
۷۹ اینترنتی
۸۰ قوانین
۸۱ چکیده انگلیسی

مقدمه

قاچاق معضل دیرینه ای است که از دیرباز خسارت های اقتصادی و فرهنگی گسترده ای به کشور وارد کرده و ملتی را از درآمدهای مشروع و قانونی چشمگیر محروم ساخته است. این پدیده شوم از دورانی آغاز می شود که جوامع بشری و نیازمندیهای آنان گسترش پیدا کرد و مردم هر منطقه جغرافیایی از تأمین کلیه نیازمندیهای خود عاجز و ناتوان گشتند به همین خاطر از یک طرف برای تأمین نیازهای خود و نیز عرضه و فروش تولیدات اضافی ناگزیر از انجام مراودات تجاری بودند و از طرف دیگر گسترش روابط تجاری و سیاسی حکومتها را بر آن داشت که به منظور کسب درآمد و نظارت و کنترل بر روابط تجاری و به منظور اعمال حاکمیت و تأمین منابع مالی حکومت مقررات گمرکی وضع نماید.

با گسترش و پیچیده تر شدن روابط تجاری و تنوع تولیدات ماشینی، ترویج فرهنگ مصرفی، تسهیل امر حمل و نقل و گسترش روابط سیاسی اقتصادی پدیده قاچاق روز به روز پیچیده تر شده و زمینه ارتکاب آن افزایش یافت و این بلای اجتماعی گریبانگیر کشورها گردید. ظهور پدیده قاچاق و ارتکاب به آن کشورها را بر آن داشته تا مقرراتی جهت پیگیری و مبارزه با آن تدوین و به مرحله اجرا گذارند. هرکالایی دارای مالکیت است که یا از آن شخص حقیقی و یا حقوقی است و در مبحث قاچاق، مالکیت کالاهای قاچاق نیز باید مورد بحث قرار گیرد.

فصل اول:

کلیات تحقیق

۱-۱ بیان مسأله

امروزه با توجه به گسترش بازارهای داخلی و افزایش تقاضا برای کالاهای خارجی در کشور، علاوه بر واردات قانونی کالاهای مختلف از مبادی مجاز و رسمی کشور (گمرک‌ها) ما شاهد رشد روزافزون واردات غیر قانونی کالاهای قاچاق به کشور و گسترش آن در شهرهای مختلف هستیم، که طبیعتاً این امر همراه با سودهای هنگفت برای قاچاقچیان بوده و ضررهای فراوانی را به اقتصاد کشور میرساند. این امر بعضاً بدلیل سود آوری بیشتر نسبت به واردات قانونی بوده و در مقایسه با آن، راحت تر و کم هزینه تر است زیرا واردات قانونی مستلزم سیر طولانی مراحل واردات بوده و شامل پرداخت هزینه‌ها و حقوق گمرکی میباشد. لازم به ذکر است که برخی از این اقلام و کالاهای غیر مجاز بوده و امکان واردات اینگونه اقلام بصورت قانونی و از مبادی رسمی کشور وجود ندارد. با توجه به مسیر طولانی مرزهای کشور و پهنای جغرافیایی آن و با توجه به شرایط اقلیمی متفاوت و تنوع مرزهای آبی، خاکی کشور کنترل کلیه مسیرهای ورودی کالا دشوار بوده و این سبب میشود افرادی از طریق این مرزها اقدام به وارد کردن کالاهای قاچاق کنند. نهادهای مرتبط در خصوص مبارزه با کالاهای قاچاق در ایران نمی‌توان بطور کامل بر کالاهایی که از این مبادی وارد می‌شود نظارت کامل را انجام دهد زیرا ایران با دارا بودن مرز با ۱۰ کشور همسایه و ۱۶ استان مرزی و همچنین مرزهای مختلف دریایی و زمینی و مناطق صعب‌العبور، کنترل دقیق همه مرزها امکان‌پذیر نمیشود.

پایین بودن کیفیت کالاهای داخلی و ناتوانی در رقابت با کالاهای خارجی نیز به عنوان یکی دیگر از عوامل دخیل در قاچاق کالا در ایران شناخته می‌شود. از آنجایی که شهرهای مختلف که مقصد این قبیل کالاها میباشند تا مرزهای ورودی کالاها فاصله زیادی دارند، و با توجه به اینکه برخی از مناطق،

شهرها و جزایر مانند منطقه آزاد انزلی، منطقه آزاد ارس، منطقه آزاد اروند، جزیره کیش و قشم و... منطقه آزاد تجاری میباشند این سوال مطرح میشود که اصل مالکیت و نیز احکام فقهی و حقوقی مربوط به آن در مورد کالاهای قاچاق در مسیر مبداء (مرزها) تا مقصد که شهرهای مختلف میباشد چگونه است.

در اینجا ما قصد داریم به مالکیت کالاهای قاچاق از منظر فقه و حقوق بپردازیم و بدانیم که:

- آیا مالکیت کالاهای قاچاق از آن دولت است یا از آن اشخاص میباشد و آیا دارنده کالا های قاچاق مالک آن میباشد یا کسی که پولی برای آن پرداخت کرده است و یا واردکننده کالا های قاچاق مالک آن شناخته میشود؟
- آیا مالکیت کالاهای قاچاق قابل نقل و انتقال است یعنی میتوان آن را به دیگری انتقال داد یا خیر؟
- آیا مالکیت کالاهای قاچاق میتواند توسط حکومت و احکام حکومتی از اشخاص سلب شود یا خیر؟
- آیا بر فرض سلب مالکیت کالاهای قاچاق از اشخاص توسط حکومت، آیا میتواند آن را به نفع خود یا به نفع یگان کشف کننده ضبط و مصادره کرده و از طریق مزایده آن را بفروشد و یا به افراد دیگری انتقال دهد؟
- آیا بر فرض قاچاق بودن یک موتور سیکلت، که هیچ سند و مدرکی دال بر مالکیت شخصی وجود ندارد، راکب در حکم مالک آن هست یا نه شخصی که خود را مالک معرفی کند و آیا در توقیف کالای قاچاق توسط مامورین ذیربط، آیا جهل و علم شخص تاثیری در مالکیت و مجازات وی دارد؟

۲-۱ - اهمیت و ضرورت تحقیق

موضوع تحقیق از این حیث دارای اهمیت است که همه ما ممکن است در زندگی روزمره خود، حین معامله و خرید و فروش با کالاهای قاچاق روبرو شویم که هم از قاچاق بودن آن بی اطلاعیم و هم از عواقب خرید و فروش، یا مجازات های وضع شده برای آن بی اطلاعیم و در مرحله بعد از معامله دانستن این مسئله که بفرض، این که کالای خریداری شده، کالایی قاچاق میباشد و از طریق مبادی غیر رسمی به کشور وارد شده حال چه کسی مالک این کالا است و آیا علم و جهل در مورد قاچاق بودن کالا تاثیری در عواقب و مجازات ها و مالکیت آن دارد یا خیر. آیا صرف قبض و اقباض و پرداخت وجه و اخذ کالا میتواند مالکیت را در مورد کالاها قاچاق به ارمغان آورد یا خیر. تعریف قاچاق ناظر به مبادی ورودی و خروجی و مرزهای جغرافیایی نمی گردد زیرا بموجب بند ۲ ماده ۱۲ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴ و ماده ۶۲ قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۸۲ و ماده ۱۴ قانون مبارزه ملی به دخانیات مصوب ۱۳۸۵ نگهداری و توزیع کالایی که بدون مجوز وارد شده باشد در سراسر کشور جرم بوده و مشمول مقررات مربوط به قاچاق کالا می گردد. بنابراین این نگهداری و توزیع و حمل کالای فاقد مجوز قانونی در داخل کشور نیز قاچاق محسوب می شود.

قاچاق کالا صرفاً شامل عدم پرداخت حقوق گمرکی نمی شود. مثل عدم پرداخت مالیات کالای داخلی در تبصره ماده ۱۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۶ که مقنن کالای داخلی بدون پرداخت مالیات را کالای قاچاق تلقی نموده است. تبصره مذکور اشعار داشته: «کالاهای مشمول مالیات که بدون رعایت مقررات و ضوابط این قانون عرضه گردد، علاوه بر جرائم متعلق و سایر مقررات مربوط موضوع این قانون، کالای قاچاق محسوب و مشمول قوانین و مقررات مربوط می شود». فعل و انفعالات و تحرکات مخفیانه و غیر قانونی که بصورت سازماندهی شده و به دور از دیده نهادهای مجری قانون انجام می شود را می توان قاچاق محسوب کرد. لذا با توجه به فراوانی کالاهای قاچاق،

اعم از وارداتی یا تولید داخل، اهمیت موضوع مالکیت آن مشخص میشود و ما سعی داریم در این حیطه پژوهش را انجام دهیم

۱-۳ - سوالات اصلی و فرعی تحقیق

با بررسی مسئله مالکیت در کالاهای قاچاق و باتوجه به تنوع کالاهای قاچاق و استفاده عموم مردم از آنها و باتوجه به اینکه اکثر کالاهای قاچاق مشخصه و روش تشخیص خاصی ندارند و نیز مجازات های سنگینی در مورد کالاهای قاچاق تعیین شده است لذا سوالات فراوانی در ذهن ایجاد میشود که در ذیل ۵ مورد از آن مطرح شده و ۴ فرضیه نیز آورده شده است.

سوالات به شرح ذیل میباشند:

۱. آیا مالکیت کالاهای قاچاق از آن دولت است یا از آن اشخاص میباشد و آیا دارنده کالاهای

قاچاق مالک آن میباشد یا کسی که پولی برای آن پرداخت کرده است و یا واردکننده کالا

های قاچاق مالک آن شناخته میشود؟

۲. آیا مالکیت کالاهای قاچاق قابل نقل و انتقال است یعنی میتوان آن را به دیگری انتقال داد یا

خیر؟

۳. آیا مالکیت کالاهای قاچاق میتواند توسط حکومت و احکام حکومتی از اشخاص سلب شود

یا خیر؟

۴. آیا بر فرض سلب مالکیت کالاهای قاچاق از اشخاص توسط حکومت، آیا میتواند آن را به

نفع خود یا به نفع یگان کشف کننده ضبط و مصادره کرده و از طریق مزایده آن را بفروشد و

یا به افراد دیگری انتقال دهد؟

۵. آیا بر فرض قاچاق بودن یک موتور سیکلت، که هیچ سند و مدرکی دال بر مالکیت شخصی

وجود ندارد، راکب در حکم مالک آن هست یا نه شخصی که خود را مالک معرفی کند و آیا

در توقیف کالای قاچاق توسط مامورین ذیربط، آیا جهل و علم شخص تاثیری در مالکیت و

مجازات وی دارد؟

۱-۴- فرضیه ها

- ۱- کالاهای قاچاق از مبادی رسمی (مانند گمرک ها) وارد نشده بلکه از مبادی غیر رسمی مثلاً بصورت مسافری و یا از طریق کالابرهایی که در مرزها وجود دارند (لنچ، قایق و یا خودرو) وارد شده است.
- ۲- هیچگونه مدارکی و سندی دال بر ورود رسمی کالاها و پرداخت عوارض مالیت و هزینه های گمرکی وجود ندارد
- ۳- کالای قاچاق صرفاً شامل کالاهای وارداتی که حقوق گمرکی را پرداخت نکرده اند نمی شود بلکه عدم پرداخت مالیات کالای داخلی نیز قاچاق کالا بوده و کالای داخلی بدون پرداخت مالیات را کالای قاچاق تلقی نموده است
- ۴- دارنده کالاهای قاچاق معلومات حقوقی در این زمینه ندارد و در شهر های مرزی و مناطق آزاد مثل اروند یا کیش و..زندگی نمیکند
- ۵- در توقیف کالاهای قاچاق توسط مامورین از اشخاصی مثل موتور سیکلت و یا خودرو و یا کالاهای دیگر، شخص علم به قاچاق بودن آن ندارد و وی واردکننده آن همانند قاچاقچی ها نبوده است

۱-۵- اهداف تحقیق

هدف کلی:

۱. مشخص شدن مالکیت اشخاص نسبت به کالاهای قاچاق

اهداف فرعی:

- مشخص شدن مالکیت اشخاص نسبت به کالاهای قاچاق قبل از ضبط کالا
- مشخص شدن مالکیت اشخاص نسبت به کالاهای قاچاق بعد از ضبط کالا
- عواقب ناشی از معامله، نگهداری و حمل کالاهای قاچاق

- علم یا جهل دارنده کالا نسبت به قاچاق بودن آن و تاثیرش بر عواقب و مجازات های مشخص شده

- بررسی جرم نگهدارنده کالای قاچاق در صورت علم یا جهل از قاچاق بودن آن

۱-۶- پیشینه تحقیق

در رابطه با موضوع سابقه کار چندانی به نظر نمی‌رسد. و علت آن نیز شاید مستحدث بودن قاچاق کالا میباشد.

کتب:

علی ایحال کتابهای زیر در این زمینه تهیه و تدوین گردیده است.

الف - کتاب جرم قاچاق تألیف عبدالله احمدی

ب - کتاب قاچاق کالا و ارز تألیف مختار فیروزجانی

ج - کتاب قاچاق کالا تألیف علیرضا آقازاده

د - مجموعه قوانین و مقررات مربوط به جرائم قاچاق کالا و ارز تألیف جعفر نوری یوشانلوئی

پایان نامه ها:

➤ تحلیل اثرات هدفمندسازی یارانه‌ها بر قاچاق کالا در مناطق روستایی سردشت

پایان نامه دولتی - وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری - دانشگاه زابل - دانشکده ادبیات و علوم

انسانی. ۱۳۹۳. کارشناسی ارشد، موضوع: علوم اجتماعی < جغرافیا، استاد راهنما: حمید حیدری مکرر |

استاد مشاور: غریب فاضل نیا | پدیدآور: صلاح الدین رحیم زاده

قاچاق به دلیل ماهیت پنهان خود در آمارهای رسمی کشور ثبت نمی شود و بر این اساس وجود آن

موجب پنهان ماندن بخشی از عملکرد اقتصاد کشور خواهد شد. وجود صرفه اقتصادی برای ادامه روند

قاچاق باعث می گردد تا این پدیده شوم در کشور ریشه دواند. هدفمند کردن یارانه به طور مستقیم و غیر

مستقیم بر قاچاق کالا و ارز تأثیر خواهد داشت که این تأثیرات می تواند جنبه مثبت یا منفی داشته

باشد. هدف از این پژوهش بررسی و تحلیل تأثیر هدفمندسازی یارانه‌ها بر میزان قاچاق کالا در روستاهای شهرستان سردشت بوده و بر این اساس می‌خواهد به دو پرسش اساسی ۱- هدفمندسازی یارانه‌ها چه تأثیری بر قاچاق کالا در روستاهای شهرستان سردشت داشته است؟ ۲- هدفمندسازی یارانه‌ها از چه طریق بر میزان قاچاق کالا در روستاهای شهر سردشت تأثیر داشته است؟ پاسخ دهد. در این پژوهش به منظور تحلیل اثرات هدفمندسازی یارانه‌ها بر قاچاق کالا از مدل SWOT استفاده نموده و به بررسی نقاط ضعف و قوت موضوع پرداخته شده است. در ادامه کار فرض اصلی بر این نهاده شده که هدفمندسازی یارانه‌ها انگیزه اقتصادی قاچاق کالا در روستاهای شهرستان سردشت را از بین خواهد برد. به همین منظور برای جمع‌آوری اطلاعات ضمن استفاده از نظر صاحب‌نظران مرتبط و آشنا با این موضوع نظرات ۴۰۰ نفر از ساکنان شهرستان سردشت نیز از طریق پرسشنامه جمع‌آوری و اطلاعات به دست آمده به کمک نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد. نتایج حاصل از آزمون T مستقل و T دو نمونه علاوه بر اثبات فرضیه‌های تحقیق، حاکی از آن است شاخص استفاده از مشروب، دارو، عابر، مواد مخدر با سطح معنی‌داری بیشتر از ۵ درصد افزایش داشته است و شاخص‌های کشف مهمات، آرد، سوخت، سیگار، احشام، چای، قطعات خودرو، البسه و تانکورا، سایر کالاهای قاچاق، توقیف خودروهای حامل بار، در سطح ۹۵ درصد تفاوت معناداری قبل و بعد از هدفمندسازی یارانه‌ها بر کالاهای قاچاق داشته است. فرضیه دوم نشان داد که اجرای طرح هدفمندسازی یارانه‌ها باعث بهبود وضعیت اقتصادی خانوارهای روستایی و کاهش انگیزه اقتصادی آنها برای قاچاق شده است. ولی در مبحث مالکیت کالاهای قاچاق بحثی به میان نیامده است.

➤ پاسخ‌های کیفی قانونگذار ایران در قبال قاچاق کالا و ارز با رویکرد قانون جدید

پایان نامه غیر دولتی - دانشگاه آزاد اسلامی - دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه - دانشکده حقوق و علوم سیاسی. ۱۳۹۵. کارشناسی ارشد، استاد راهنما: صابر افراسیابی | دانشجو: محمد فرزاد

پدیده قاچاق کالا و ارز در کشور ما، علاوه بر آثار سوء اقتصادی به عنوان یک چالش اقتصادی و اجتماعی حائز اهمیت است. امروزه این پدیده علاوه بر اینکه به عنوان یک تهدید جدی بر سر راه تجارت آزاد است، هزینه‌های زیادی نیز بر بدنه اقتصادی کشور تحمیل می‌کند. قاچاق کالا از یکسو

درآمدهای گمرکی و مالیاتی دولت را کاهش می دهد و از طرفی سبب خروج بی حاصل ارز، فرار گسترده سرمایه، افزایش بیکاری، کاهش تولیدات صنعتی و داخلی و... می شود. در اقتصاد سالم تمامی فعالیت های اقتصادی ثبت و ضبط می شود اما دسته ای از فعالان اقتصادی مایل به چنین امری نیستند و لذا موجبات شکل گیری اقتصاد زیرزمینی یا اقتصاد سیاه را به وجود می آورند که از مهم ترین مصادیق آن پدیده قاچاق کالا و ارز است که نظام اطلاعات اقتصادی کشور را مختل می کند و قاچاق کالا امروزه به معضلی برای جامعه تبدیل شده است. در مقابله با قاچاق کالا به عنوان پدیده مجرمانه علاوه بر تدابیر کیفری می توان با تدابیر پیشگیرانه غیرکیفری که در واقع مداخله نهادهای غیرکیفری در مرحله قبل از ارتکاب جرم است در کاهش جرائم قاچاق کالا و ارز کوشید. امری که در این راستا نقش موثری دارد تصویب قوانین کاربردی می باشد که با لازم الاجرا شدن قانون جدید مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۱۳ با آخرین اصلاحات (۱۳۹۴/۱۷/۲۲)، ضمن نسخ بسیاری از قوانین سابق، مقررات پیشگیرانه ی جدید و مناسبی در خصوص قاچاق کالا و ارز به تصویب رسیده است. در این پایان نامه به بررسی مبانی و مفاهیم و نیز تحولات پاسخ های کیفری قانونگذار کشورمان در خصوص قاچاق کالا و ارز پرداخته شده که با ارائه یک جمع بندی جامع از مطالب عنوان شده پیشنهادهایی مطرح می گردد. در این پایان نامه نیز به کالاهای قاچاق و بحث مالکیت و اینکه اشخاص نباید حقوق مالکانه آنها تضييع شود، پرداخته نشده که امری بسیار مهم و تاثیر گذار میباشد.

➤ قاچاق کالا در فقه و حقوق کیفری ایران با تأکید بر رویه قضایی

پایان نامه دولتی - دانشگاه پیام نور (وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری) - دانشگاه پیام نور استان تهران - مرکز پیام نور تهران. ۱۳۸۹. کارشناسی ارشد، موضوع: علوم انسانی < قاچاق کالا در فقه و حقوق کیفری ایران با تأکید بر رویه قضایی، استاد راهنما: ولی اله انصاری | استاد مشاور: نریمان فاخری | دانشجو: وهاب علی نژاد

مشروبات الکلی با وصف اینکه از دیدگاه شرعی فاقد ارزش مالی است اما با عنایت به رأی وحدت رویه شماره ۵۹۵ - ۷۳/۱۲/۹ هیأت عمومی دیوان عالی کشور و ماده واحده تفسیر ماده ۲ قانون نحوه ی

اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام، از نظر عرفی دارای ارزش مالی می‌باشد. و بر این اساس می‌توان علاوه بر مجازات کیفری مجازات مالی (جزای نقدی) درباره‌ی مرتکبین قاچاق مشروبات الکلی تعیین کرد. و مفاد ماده ۷۰۳ قانون مجازات اسلامی نسخ ماده ۱ و ۴۵ قانون مجازات مرتکبین قاچاق و بند ۱ ماده ۲۹ قانون امور گمرکی و بند ۳ ماده ۲ قانون مقررات و صادرات و واردات نیست. فلذا وارد کردن و صادر کردن مشروبات الکلی از مصادیق بزه قاچاق است. و نظر به اینکه قاچاق از مسائل مستحدثه بوده و در شرع انور اسلام سابقه نداشته، لذا با استناد به آیات، روایات، نظرات فقهی آیات عظام، این نتیجه به دست خواهد آمد که ارتکاب قاچاق کالا با موازین شرعی انطباق نداشته و درآمد ناشی از آن مباح نبوده و حرام است. با بررسی قوانین و مقررات مربوط به بزه قاچاق کالا و ارزیابی عملکرد دست‌اندرکاران امر مبارزه با قاچاق مشخص گردید که قوانین مذکور در کاهش جرائم قاچاق کالا موثر واقع نشده است. رسیدگی نسبت به بزه قاچاق در مرحله اداری برخلاف اصل ۳۶ قانون اساسی بوده و صدور حکم توسط مرجعی که سازمان شاکی محسوب می‌شود، خلاف موازین آئین دادرسی است، چرا که هیچکس نمی‌تواند قاضی دعوای خود باشد. ماده ۲ قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز، راه‌گریز از اجرای قانون برای مرتکبین قاچاق کالا که ارزش آن بیشتر از ده میلیون ریال باشد، باز گذاشته است. بند هـ از تبصره ۷ قانون بودجه سال ۱۳۸۶ نسخ ماده ۲ قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز در موارد مغایر می‌باشد. برخلاف ماده ۱۱ دستورالعمل نحوه رسیدگی به پرونده‌های قاچاق کالا و ارز مصوب ریاست محترم قوه قضائیه، مستند به قانون و مقررات و بعضاً آراء دیوانعالی کشور آراء صادره درباره قاچاق کالا قطعی نبوده و قابل تجدیدنظر می‌باشد.

علی‌رغم شباهت موضوعی و نزدیکی بعضی موارد متن، در این پایان‌نامه نیز به موضوع ما که مالکیت کالاهای قاچاق می‌باشد اشاره نشده و این موضوع کماکان بی‌جواب مانده است.